

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii dla uczniów szkół podstawowych
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap wojewódzki – data: 08. 03. 2023 r.

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu na **TEŚCIE** swój kod ustalony przez Komisję Konkursową.
Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój test jest kompletny. Niniejszy test zawiera 14 zadań.
3. Maksymalna liczba punktów za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań wynosi 100 punktów.
4. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
5. Przy każdym zadaniu zaznacz właściwe odpowiedzi.
6. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
7. Pracuj samodzielnie.
8. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na Konkurs.
9. Całkowity czas na wykonanie testu wynosi **60** minut.

KOD UCZNIĄ -

ZADANIE I (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono dwa rysunki Andrzeja Mleczki. Przeanalizuj je i rozstrzygnij, czy umieszczone poniżej zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz literę przy prawidłowej odpowiedzi.

A

B

Źródło: mleczko.interia.pl

1. „Syzyfowa praca” oznacza działanie, w które wkłada się wiele wysiłku i przynosi ono szybkie efekty.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
2. Syzyf to władca, który w Tartarze toczył na szczyt góry ciężki głaz spadający wciąż w dół.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
3. Stefan Żeromski w powieści pt. „Syzyfowe prace” przedstawił nieskuteczność rusyfikacji.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
4. W wojnie trojańskiej Grecy, jako podstęp, wykorzystali drewnianego kota.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
5. „Iliada” to epos dotyczący historii starożytnego Rzymu.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.

ZADANIE II (0 – 7 p.) Władcy wielu państw zostali obdarzeni przez potomnych przydomkiem „Wielki”. Poniżej umieszczono informacje o 8 z nich. Przy każdej biografii zaznacz literę przy właściwym imieniu.

1. Rządził w latach 336 – 323 p.n.e. utworzył ogromne imperium, odniósł sukcesy w bitwach pod: Cheroneą, pod Gaugamelą, Issos, nad Granikiem, dotarł do Indii.
 - A. Kazimierz,
 - B. Aleksander,
 - C. Karol,
 - D. Teodozjusz I,
 - E. Piotr I,
 - F. Fryderyk II,
 - G. Justynian.

2. Rządził w latach 768 – 814, pokonał Sasów, dotarł do Łaby, Soławy i Ebro, przeprowadził szereg reform, został koronowany na cesarza 25 grudnia 800 roku.
 - A. Kazimierz,
 - B. Aleksander,
 - C. Karol,
 - D. Teodozjusz I,
 - E. Piotr I,
 - F. Fryderyk II,
 - G. Justynian.
3. Rządził w Bizancjum w latach 527-565, dokonał wielu podbojów, wprowadził kodyfikację prawa, zbudował świątynię Hagia Sophia.
 - A. Kazimierz,
 - B. Aleksander,
 - C. Karol,
 - D. Teodozjusz I,
 - E. Piotr I,
 - F. Fryderyk II,
 - G. Justynian.
4. Rządził w latach 1333 – 1370, doprowadził do pokoju w Kaliszu w 1343 roku, dokonał kodyfikacji prawa w statutach wiślicko – piotrkowskich, utworzył Akademię Krakowską w 1364 roku.
 - A. Kazimierz,
 - B. Aleksander,
 - C. Karol,
 - D. Teodozjusz I,
 - E. Piotr I,
 - F. Fryderyk II,
 - G. Justynian.
5. Rządził w latach 1682 – 1725, wygrał III wojnę północną, wygrał bitwę pod Połtawą w 1709 roku, założył miasto Petersburg, od 1721 roku używał tytułu imperator.
 - A. Kazimierz,
 - B. Aleksander,
 - C. Karol,
 - D. Teodozjusz I,
 - E. Piotr I,
 - F. Fryderyk II,
 - G. Justynian.
6. Rządził w latach 1740- 1786, doprowadził do zdobycia, kosztem Austrii, Śląska przez Prusy był jednym z inicjatorów I rozbioru Polski.
 - A. Kazimierz,
 - B. Aleksander,
 - C. Karol,
 - D. Teodozjusz I,
 - E. Piotr I,
 - F. Fryderyk II,
 - G. Justynian.
7. Rządził w latach 379 - 395, cesarz rzymski, ogłosił chrześcijaństwo religią panującą i zakazał praktykowania kultów pogańskich, w 395 roku podzielił państwo między synów, czym ustalił podział cesarstwa na zachodnio- i wschodniorzymskie.
 - A. Kazimierz,
 - B. Aleksander,

- C. Karol,
- D. Teodozjusz I,
- E. Piotr I,
- F. Fryderyk II,
- G. Justynian.

ZADANIE III (0 – 8 p.) Uzupełnij tekst dotyczący reformacji. Wybierz prawidłowe odpowiedzi z nawiasów.

Marcin Luter przybił 95 tez przeciwko odpustom na drzwiach kościoła w (Norymberdze/ Wittenberdze). Jan Kalwin naukę o predestynacji ogłosił w (Szwajcarii/ Szwecji). Zwolennicy Kalwina we Francji to (husyci/hugenoci). Wojny religijne w Rzeszy zakończyły się pokojem w (Augsburgu/ Kwedlinburgu). Wojny religijne we Francji zakończył (edykt nantejski, edykt mediolański). W Anglii w 1534 roku akt o supremacji wprowadził (Henryk VIII/ Franciszek I). W latach 1545 – 1563 odbył się sobór w (Trydencie/Watykanie), który zapoczątkował kontrreformację. Zakon Jezuitów wspierający papieża założył (Ignacy Loyola/ Benedykt z Nursji).

ZADANIE IV (0 – 4 p.) Poniżej umieszczono informacje o czterech prezydentach Stanów Zjednoczonych Ameryki. Przy każdej biografii zaznacz literę przy właściwym nazwisku.

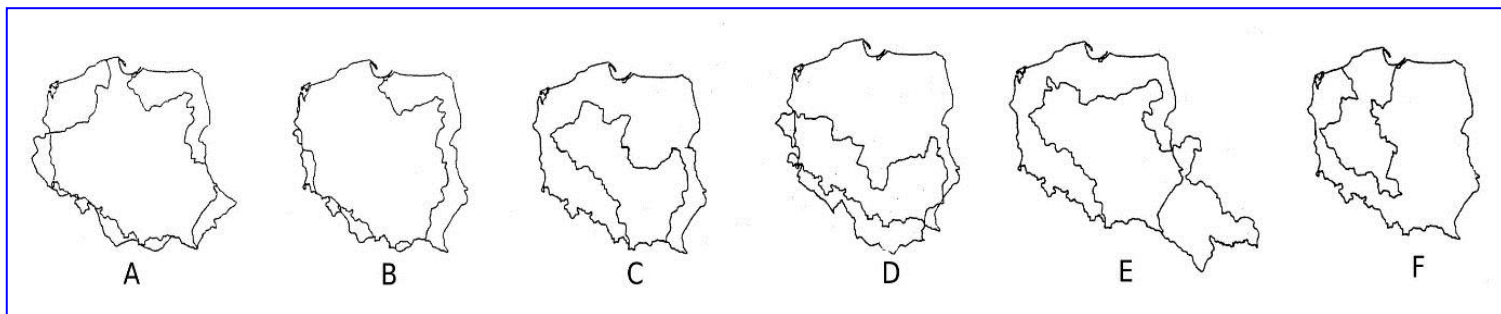
1. Żył w latach 1732 – 1799. Jest uważany za „ojca założyciela” USA, brał udział w wojnie o niepodległość, był pierwszym prezydentem Stanów Zjednoczonych.
 - A. Abraham Lincoln,
 - B. Jerzy Waszyngton,
 - C. Franklin Delano Roosevelt,
 - D. Woodrow Wilson.
2. Żył w latach 1809 – 1865. Był zwolennikiem abolicjonizmu, został zabity przez zamachowca J.W. Botha po wojnie secesyjnej.
 - A. Abraham Lincoln,
 - B. Jerzy Waszyngton,
 - C. Franklin Delano Roosevelt,
 - D. Woodrow Wilson.
3. Żył w latach 1856 – 1924. W czasie jego prezydentury Stany Zjednoczone przystąpiły do I wojny światowej. Był autorem 14 punktowego orędzia z 1918 roku i projektodawcą Ligi Narodów.
 - A. Abraham Lincoln,
 - B. Jerzy Waszyngton,
 - C. Franklin Delano Roosevelt,
 - D. Woodrow Wilson.
4. Żył w latach 1882 – 1945. Jedyne prezydent USA pełniący urząd dłużej niż dwie kadencje, uczestniczył w konferencji w Teheranie i Jałcie.
 - A. Abraham Lincoln,
 - B. Jerzy Waszyngton,
 - C. Franklin Delano Roosevelt,
 - D. Woodrow Wilson.

ZADANIE V (0 – 7 p.) Poniżej umieszczono informacje o siedmiu organizacjach międzynarodowych. Przy każdej z nich zaznacz literę przy właściwej nazwie.

1. Związek państw katolickich: Państwa Kościelnego, Rzeczypospolitej, Republiki Weneckiej, Imperium Habsburgów przeciw osmańskiej Turcji zawarty w 1684 roku po odsieczy wiedeńskiej.
 - A. Liga Narodów,
 - B. Organizacja Narodów Zjednoczonych,
 - C. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego,
 - D. Układ Warszawski,
 - E. Święta Liga,
 - F. Święte Przymierze,
 - G. Unia Europejska.
2. Sojusz zawarty przez Rosję, Austrię i Prusy w 1815 roku po zakończeniu wojen napoleońskich, do którego nie przystąpiły tylko trzy państwa europejskie: Anglia, Turcja i Państwo Kościelne. Działał do 1856 roku stosując zasadę interwencji w sprawy wewnętrzne państw, w których wybucha rewolucja.
 - A. Liga Narodów,
 - B. Organizacja Narodów Zjednoczonych,
 - C. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego,
 - D. Układ Warszawski,
 - E. Święta Liga,
 - F. Święte Przymierze,
 - G. Unia Europejska.
3. Organizacja międzynarodowa powstała z inicjatywy prezydenta USA. Statut został przyjęty przez paryską konferencję pokojową w 1919 roku. Miała działać na rzecz pokoju i bezpieczeństwa. Funkcjonowała do 1946 roku.
 - A. Liga Narodów,
 - B. Organizacja Narodów Zjednoczonych,
 - C. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego,
 - D. Układ Warszawski,
 - E. Święta Liga,
 - F. Święte Przymierze,
 - G. Unia Europejska.
4. Organizacja międzynarodowa utworzona w 1945 roku z siedzibą w Nowym Jorku. Stawia sobie za cel zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, rozwój współpracy między narodami oraz popieranie przestrzegania praw człowieka. Początkowo należało do niej 51 państw a obecnie 193.
 - A. Liga Narodów,
 - B. Organizacja Narodów Zjednoczonych,
 - C. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego,
 - D. Układ Warszawski,
 - E. Święta Liga,
 - F. Święte Przymierze,
 - G. Unia Europejska.
5. Międzynarodowa organizacja polityczno – wojskowa utworzona w 1949 roku. Głównym celem w chwili utworzenia była ochrona przed atakiem ZSRR i jego państw satelickich. Obecnie pełni rolę gwaranta bezpieczeństwa państw członkowskich, ponieważ sojusz opiera się na zasadzie wspólnej obrony, zgodnie z jego podstawowym założeniem, że napaść na jednego z członków uważana jest za atak przeciw wszystkim członkom.
 - A. Liga Narodów,
 - B. Organizacja Narodów Zjednoczonych,
 - C. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego,
 - D. Układ Warszawski,
 - E. Święta Liga,
 - F. Święte Przymierze,

- G. Unia Europejska.
6. Międzynarodowa organizacja polityczno – wojskowa państw bloku wschodniego z dominującą rolą ZSRR, utworzona w 1955 roku, działalność zakończyła w 1991 roku.
- A. Liga Narodów,
 B. Organizacja Narodów Zjednoczonych,
 C. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego,
 D. Układ Warszawski,
 E. Święta Liga,
 F. Święte Przymierze,
 G. Unia Europejska.
7. Związek gospodarczo – polityczny 27 demokratycznych państw europejskich powstały w 1993 roku na mocy podpisanego w 1992 roku traktatu w Maastricht.
- A. Liga Narodów,
 B. Organizacja Narodów Zjednoczonych,
 C. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego,
 D. Układ Warszawski,
 E. Święta Liga,
 F. Święte Przymierze,
 G. Unia Europejska.

ZADANIE VI (0 – 6 p.) Mapki przedstawiają zasięg terytorialny państwa polskiego w dobie władców z dynastii Piastów na tle współczesnych granic państwa polskiego. Przeanalizuj je i rozstrzygnij, czy umieszczone poniżej zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz literę przy prawidłowej odpowiedzi.

Źródło: Chybowski W., Historia. Zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych, Warszawa 2004, s.61.

- Na mapce A zaznaczono państwo Mieszka I.
 A. prawda,
 B. fałsz.
- Na mapce B narysowano kontur państwa Bolesława Chrobrego.
 A. prawda,
 B. fałsz.
- Na mapce C wskazano kontur państwa Władysława Łokietka.
 A. prawda,
 B. fałsz.
- Na mapce D zaznaczono ziemie należące do Henryka Pobożnego.
 A. prawda,
 B. fałsz.
- Na mapce E przedstawiono państwo Kazimierza Wielkiego.
 A. prawda,
 B. fałsz.

6. Na mapce F przedstawiono państwo Waclawa II, złożone z Pomorza Gdańskiego, Wielkopolski i Małopolski.
- A. prawda,
 - B. fałsz.

ZADANIE VII (0 – 5 p.) Przeczytaj uważnie znajdujące się poniżej dwa źródła, porównaj je i odpowiedz na pytania. Zaznacz odpowiednią literę przy każdym z nich.

Źródło A.

Za czasów Karola, ojca wspomnianego króla Ludwika, najjaśniejszy król polski Kazimierz (...) zamyślał prosić o pomoc wspomnianego Karola, który siostrę jego miał za żonę. Gdy to uczynił (...) rzeczony król z pochodzenia Francuz, człowiek bardzo mądry, (...) pierwaj nim obiecał dać mu pomoc orężną, rozważył, jakich by się mógł spodziewać zysków lub korzyści. (...) Miał bowiem wtedy wspomniany król Karol trzech synów: Ludwika, Andrzeja i Stefana i postanowił sobie w duchu, że Ludwika w Polsce, Andrzeja w Sycylii, a Stefana na Węgrzech uczyni królami.

Źródło: Kronika Jana z Czarnkowa, Kraków 1996, s. 27-28.

Źródło B.

Wiersz Władysława Belzy

*Nie sercem ojca, ale ojczyrna,
Rządził król obcy w ojczyźnie;
Bo z rodu Piastów nikogo nie ma,
Co by wziął berło w spuściznie.
Lecz Bóg nam za to dał w jego córce,
Zapomnieć długą niedolę:
Ona jak anioł w ziemskiej purpurze,
Błysnęła na tym padole.*

Źródło: <http://polona.pl>

1. Czy dynastia Piastów na tronie polskim zakończyła się śmiercią Kazimierza Wielkiego?
 - A. tak,
 - B. nie.
2. Czy następcą Kazimierza został Ludwik Mazowiecki?
 - A. tak,
 - B. nie.
3. Czy córka Ludwika, która zasiadła na tronie w Polsce, miała na imię Jadwiga?
 - A. tak,
 - B. nie.
4. Czy Ludwik i Jadwiga należeli do dynastii Andegawenów?
 - A. tak,
 - B. nie.
5. Czy autor wiersza lepiej oceniał córkę niż ojca?
 - A. tak,
 - B. nie.

ZADANIE VIII (0 – 10 p.) Poniżej umieszczono wydarzenia z historii Polski i fakty z nimi związane wśród których jedno **nie pasuje**. Rozpoznaj je i zaznacz literę przy właściwej odpowiedzi.

1. Rozbicie dzielnicowe 1138-1320.
 - A. Sprowadzenie Krzyżaków do Polski,
 - B. Bitwa pod Legnicą,
 - C. Koronacja Przemysła II na króla Polski,
 - D. Bitwa pod Cedynią.
2. Wojna trzynastoletnia 1454 -1466.
 - A. Bitwa pod Chojnicami,
 - B. Bitwa na Zalewie Wiślanym,
 - C. I pokój toruński,
 - D. Bitwa pod Świecinem.
3. Wojny z Rosją w I połowie XVII wieku.
 - A. Oblężenie Pskowa,
 - B. Bitwa pod Kłuszynem,
 - C. Rozejm w Dywilinie,
 - D. Pokój w Polanowie.
4. Wojny ze Szwecją w XVII wieku.
 - A. Bitwa pod Kircholmem,
 - B. Bitwa pod Oliwą,
 - C. Bitwa pod Połtawą,
 - D. Bitwa pod Ujściem.
5. Wojny z Turcją w XVII wieku.
 - A. Bitwa pod Chocimiem,
 - B. Bitwa pod Cecorą,
 - C. Bitwa pod Wiedniem,
 - D. Ugoda w Kiejdanach.
6. Rządy Sasów w Polsce 1697 – 1763.
 - A. Wojna północna,
 - B. Wojna między zwolennikami Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III,
 - C. Utworzenie Collegium Nobilium,
 - D. Utworzenie Szkoły Rycerskiej.
7. Rządy Stanisława Augusta Poniatowskiego 1764 -1795.
 - A. Konfederacja warszawska,
 - B. Utworzenie Komisji Edukacji Narodowej,
 - C. Konfederacja barska,
 - D. Konfederacja targowicka.
8. Powstanie kościuszkowskie 1794.
 - A. Bitwa pod Raławicami,
 - B. Bitwa pod Zieleńcami,
 - C. Bitwa pod Szczekocinami,
 - D. Bitwa pod Maciejowicami.
9. Powstanie listopadowe 1830-1831.
 - A. Szturm Podchorążych na Belweder,
 - B. Detronizacja Mikołaja I Romanowa,
 - C. Bitwa pod Olszynką Grochowską,
 - D. Bitwa pod Miłosławiem.
10. Powstanie styczniowe 1863-1864.
 - A. Dyktatura Józefa Chłopickiego,

- B. Dyktatura Ludwika Mierosławskiego,
- C. Dyktatura Mariana Langiewicza,
- D. Dyktatura Romualda Traugutta.

ZADANIE IX (0 – 4 p.) Rozpoznaj postacie zaznaczone na alegorii I rozbioru Polski odpowiednimi numerami i zaznacz prawidłową odpowiedź.

Źródło : „Blizny po rozbiorach. O przyczynach i skutkach upadku Rzeczypospolitej”, „Polityka. Pomocnik historyczny”, s.49.

1. Pod numerem 1 znajduje się:
 - A. Maria Teresa,
 - B. Katarzyna II.
2. Pod numerem 2 artysta namalował:
 - A. Stanisława Augusta Poniatowskiego,
 - B. Leopolda II.
3. Pod numerem 3 wskazano:
 - A. Franciszka Józefa,
 - B. Józefa II.
4. Pod numerem 4 występuje:
 - A. Frydek II Wielki,
 - B. Wilhelm I.

ZADANIE X (0 – 10 p.) „Znikające państwo”. Przeanalizuj mapy przedstawiające rozbiory Polski. Na ich podstawie i własnej wiedzy rozstrzygnij, czy umieszczone poniżej zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz literę przy prawidłowej odpowiedzi.

Źródło: *Blizny po rozbiorach. O przyczynach i skutkach upadku Rzeczypospolitej, Polityka. Pomocnik historyczny, Warszawa, s. 6.*

1. Druga stolica Polski znalazła się w I zaborze austriackim.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
2. Pierwsza stolica Polski znalazła się I zaborze pruskim.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
3. Trzecia stolica Polski wzbogaciła ziemie Prus w III rozbiorze.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
4. Miasto, w którym w 1569 r. zawarto unię realną polsko – litewską znalazło się w granicach III zaboru austriackiego.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
5. Miasto, które od czasów Giedymina było historyczną stolicą Litwy, znalazło się w II zaborze rosyjskim.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
6. Twierdza, która została zajęta przez Turków w 1672 r. znajdowała się na obszarze II zaboru rosyjskiego.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
7. Toruń i Gdańsk weszły do zaboru pruskiego w II rozbiorze.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
8. Saliny (kopalnie soli) w Bochni i Wieliczce stały się łupem Austrii.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
9. Austria nie wzięła udziału w III rozbiorze zajęta wojną z rewolucyjną Francją.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.
10. Najwięcej terytoriów państwa polskiego zajęła Rosja.
 - A. prawda,
 - B. fałsz.

ZADANIE XI (0 – 5 p.) Do tytułów rozdziałów z „Pomocnika Historycznego Polityki” dopasuj fragmenty tekstów. Przy każdym z nich zaznacz literę przy właściwej nazwie.

1. *Rzeczpospolita Obojga Narodów była drugim co do wielkości państwem, zwartym państwem Europy. W połowie XVIII stulecia na 733, 5 tys.km kw. Mieszkało ok. 14 mln ludzi, co dawało 19 osób na 1 km kw. Gęstość zaludnienia Wysp Brytyjskich była dwukrotnie wyższa, a we Francji wynosiła w przeddzień rewolucji w 1789 r. 50 mieszkańców na 1 km.kw. Rzeczpospolita była zarazem obszarem słabo zurbanizowanym, gdzie raptem kilka miast dorównywało standardom lepiej rozwiniętych regionów Europy.*
 - A. „Falszywki starego Fryca”,
 - B. „Grabarze RP”,
 - C. „Słabosilni”,
 - D. „Spichlerz Rzeszy”,
 - E. „Winien i ma” (dotyczy porównania Rzeczpospolitej z innymi państwami europejskimi).
2. *Zaczął od nakazania w lipcu 1753 r. szefowi królewskiej mennicy Filipowi Graumanowi fałszowania polskich monet. Ów zatrudniał zawodowców, przekazał im potrzebne narzędzia i we Wrocławiu oraz Królewcu uruchamiano zakonspirowane mennice. Od kwietnia 1755 r. wybijały one polskie tyńfy z zawartością srebra o 33 proc. mniejszą niż w oryginałach.*
 - A. „Falszywki starego Fryca”,
 - B. „Grabarze RP”,
 - C. „Słabosilni”,
 - D. „Spichlerz Rzeszy”,
 - E. „Winien i ma” (dotyczy porównania Rzeczpospolitej z innymi państwami europejskimi).
3. *Paradoksalnie, najtrwalszym dziedzictwem pruskiego panowania na tej części ziem polskich pozostała ich modernizacja. Żadna z części historycznej Polski – za wyjątkiem Śląska – nie rozwijała się w takim tempie. Kluczowe znaczenie miało sterowane odgórnie przejście z gospodarki feudalno – pańszczyźnianej do kapitalizmu (owa pruska droga).*
 - A. „Falszywki starego Fryca”,
 - B. „Grabarze RP”,
 - C. „Słabosilni”,
 - D. „Spichlerz Rzeszy”,
 - E. „Winien i ma” (dotyczy porównania Rzeczpospolitej z innymi państwami europejskimi).
4. *W maju 1792 r. armia Rzeczpospolitej na papierze liczyła 65 tys. żołnierzy w rzeczywistości znacznie mniej, a w działaniach przeciwko Rosjanom wzięło udział 37-40 tys. Warto jednak zwrócić uwagę na duży wysiłek trzykrotnego zwiększenia sił zbrojnych w stosunku do 1788 r.*
 - A. „Falszywki starego Fryca”,
 - B. „Grabarze RP”,
 - C. „Słabosilni”,
 - D. „Spichlerz Rzeszy”,
 - E. „Winien i ma” (dotyczy porównania Rzeczpospolitej z innymi państwami europejskimi).
5. *Z punktu widzenia Rosji panowanie Katarzyny Wielkiej było okresem prawdziwej świetności imperium. (...) Drugi oraz trzeci rozbiór Polski przypadły na okres panowania Fryderyka Wilhelma II. (...) Wiele napisano o skrupułach jakie towarzyszyły Marii Teresie podczas podpisywania w 1772 r. aktu rozbioru Rzeczpospolitej. (...) Fryderyk w szczególnie zjadliwy sposób wykpił później hipokryzję cesarzowej, mówiąc: „Im więcej płacze, tym więcej bierze.”*
 - A. „Falszywki starego Fryca”,
 - B. „Grabarze RP”,
 - C. „Słabosilni”,

D. „Spichlerz Rzeszy”,

E. „Winien i ma” (dotyczy porównania Rzeczypospolitej z innymi państwami europejskimi).

ZADANIE XII (0 – 14 p.) Na podstawie analizy dwóch źródeł aktowych i własnej wiedzy odpowiedz na pytania. Zaznacz odpowiednią literę przy każdym z nich.

Źródło 1 – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 17 marca 1921 r.

Rozdział II – Władza ustawodawcza (...)

Art. 10 Prawo inicjatywy ustawodawczej przysługuje Rządowi i Sejmowi. (...)

Art. 11 Sejm składa się z posłów, wybranych na lat pięć, licząc od dnia otwarcie Sejmu, w głosowaniu powszechnym, tajnym, bezpośrednim, równym, stosunkowym.

Art.12 Prawo wybierania ma każdy obywatel polski bez różnicy płci, który w dniu wyborów ukończył 21 lat (...) Wojskowi w służbie czynnej nie mają prawa do głosowania.

Art.13 Prawo wybieralności ma każdy obywatel, mający prawo wybierania do Sejmu, nie wyjmując wojskowych w służbie czynnej, niezależnie od zamieszkania, o ile ukończył 25 lat.

*Art.21 (...)*Przez cały czas trwania mandatu poselskiego posłowie nie mogą być pociągani do odpowiedzialności karno – sądowej, karno – administracyjnej i dyscyplinarnej, ani pozbawieni wolności bez zezwolenia Sejmu.

*Art.36 Senat składa się z członków, wybranych przez poszczególne województwa w głosowaniu powszechnym, tajnym bezpośrednim, równym, stosunkowym. (...)*Prawo wybierania do Senatu ma każdy wyborca do Sejmu, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył 30 lat i w dniu tym zamieszkuje w okręgu wyborczym przynajmniej od roku (...).

Rozdział III – Władza wykonawcza

Art.39 Prezydenta Rzeczypospolitej wybierają na lat siedem bezwzględną większością głosów Sejm i Senat, połączone w Zgromadzeniu Narodowym.

Art. 40. Jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej nie może sprawować urzędu oraz w razie opróżnienia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej wskutek śmierci, zrzeczenia się lub innej przyczyny – zastępuje go marszałek sejmu.

Art.51 Za zdradę kraju, pogwałcenie Konstytucji lub przestępstwa karne- Prezydent Rzeczypospolitej może być pociągnięty do odpowiedzialności tylko przez Sejm, uchwałą powziętą 3/5 głosów, przy obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Sprawę rozpatruje i wyrok wydaje Trybunał Stanu.

Źródło 2 – Ustawa Konstytucyjna – 23 kwietnia 1935 r.

Art.2 1. Na czele Państwa stoi Prezydent Rzeczypospolitej.

2. Na Nim spoczywa odpowiedzialność wobec Boga i historii za losy Państwa.

Art.20 1. Okres urzędowania Prezydenta Rzeczypospolitej trwa lat siedem (...).

Art. 24. 1. W razie wojny okres urzędowania Prezydenta Rzeczypospolitej przedłuża się do upływu trzech miesięcy od zawarcia pokoju; Prezydent Rzeczypospolitej osobnym aktem, ogłoszonym w gazecie rządowej, wyznaczy wówczas swego następcę na wypadek opróżnienia się urzędu przed zawarciem pokoju.

Art. 32. 1. Sejm składa się z posłów wybranych w głosowaniu powszechnym, tajnym, równym i bezpośrednim.

2. Kadencja sejmu trwa pięć lat, licząc od dnia głosowania.

3. W głosowaniu nie biorą udziału wojskowi, należący do zmobilizowanej części wojska (...)

Art. 33 1. Prawo do wybierania ma każdy obywatel bez różnicy płci, który przed dniem wyborów ukończył lat 24 oraz korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich.

2. Prawo wybieralności ma każdy obywatel, mający prawo wybierania, jeżeli ukończył lat trzydzieści.

Źródło: T. Maresz, K. Juszczyk, Historia w tekstach źródłowych. Wypisy, T.3, Toruń 1994, s.68-79.

1. Czy konstytucja marcowa wprowadzała system parlamentarno – gabinetowy?
A. tak,
B. nie.
2. Czy konstytucja kwietniowa wprowadzała system autorytarny?
A. tak,
B. nie.
3. Czy w konstytucji marcowej wybory były czteroprzymiotnikowe, a w kwietniowej pięcioprzymiotnikowe?
A. tak,
B. nie.
4. Czy w konstytucji marcowej cenzus (ograniczenie) wieku w ramach czynnego prawa wyborczego wynosił 21, a w kwietniowej 24 lata?
A. tak,
B. nie.
5. Czy w konstytucji marcowej bierne prawo wyborcze umożliwiało bycie wybranym obywatelom , którzy ukończyli 30 lat, a w kwietniowej 24 lata?
A. tak,
B. nie.
6. Czy w konstytucji kwietniowej prezydent odpowiadał przed Trybunałem Stanu?
A. tak,
B. nie.
7. Czy w obu konstytucjach wojskowi w służbie czynnej nie mogli uczestniczyć w wyborach, ponieważ obawiano się, że będą głosować na rozkaz?
A. tak,
B. nie.
8. Czy w obu konstytucjach kadencja sejmu wynosiła cztery lata?
A. tak,
B. nie.
9. Czy po śmierci prezydenta Gabriela Narutowicza zastąpił go tymczasowo marszałek sejmu Maciej Rataj?
A. tak,
B. nie.
10. Czy prezydent Ignacy Mościcki wykorzystał 24 artykuł konstytucji kwietniowej do wyboru Władysława Raczkiewicza na prezydenta RP?
A. tak,
B. nie.
11. Czy współcześnie czynne prawo wyborcze mają wszyscy obywatele RP, którzy ukończyli 18 lat i nie są pozbawieni praw publicznych i wyborczych prawomocnym orzeczeniem sądu?
A. tak,
B. nie.
12. Czy współcześnie także występują wybory pośrednie na prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej?
A. tak,
B. nie.
13. Czy konstytucję marcową uchwalono w 1935 roku, a kwietniową w 1921 roku?
A. tak,
B. nie.

14. Czy w Polsce Zgromadzenie Narodowe tworzą połączone izby Sejmu i Senatu?

- A. tak,
- B. nie.

ZADANIE XIII (0 – 10 p.) Uzupełnij tekst dotyczący walk Polaków na frontach II wojny światowej. Wybierz prawidłowe odpowiedzi z nawiasów.

Żołnierze polscy uczestniczyli w walkach II wojny światowej na wszystkich frontach. W 1940 roku Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich walczyła w bitwie o Narwik pod dowództwem (Henryka Sucharskiego/Zygmunta Szyszko – Bohusza). W 1941 roku Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich otrzymała zaszczytny tytuł „szczurów pustyni” uczestnicząc w bitwie o (Tobruk/La Garde) pod dowództwem (Bronisława Ducha/Staniława Kopańskiego). W 1943 roku Polacy z I dywizji im. Tadeusza Kościuszki walczyli pod Lenino pod dowództwem (Konstantego Rokossowskiego/Zygmunta Berlinga). W 1944 roku II Korpus Polski pod dowództwem (Władysława Andersa/Kazimierza Sosnkowskiego) zdobył klasztor pod Monte Cassino otwierając aliantom drogę do Rzymu. W 1944 roku po utworzeniu II frontu w Normandii w bitwie pod Falaise uczestniczyła (I Dywizja Pancerna/I Dywizja Grenadierów) pod dowództwem (Staniława Maczka/Władysława Sikorskiego) zaciskając pierścień okrążenia wojsk niemieckich jako „korek od butelki”. W 1944 roku w Holandii uczestnicząc w operacji Market Garden i bitwie pod Arnhem pod dowództwem (Staniława Sosabowskiego, Leopolda Okulickiego) walczyła (I Dywizja Pancerna im. Obrońców Westerplatte/Samodzielna Brygada Spadochronowa). W 1944 roku przez 63 dni odbywało się powstanie warszawskie pod dowództwem (Staniława Mikołajczyka/Tadeusza Bora – Komorowskiego).

ZADANIE XIV (0 – 5 p.) Do ilustracji obrazujących ważne wydarzenia z historii PRL dopasuj odpowiednie daty. Zaznacz prawidłową odpowiedź.

1. Ilustracja 1 – rok:

- A. 1981,
- B. 1968,
- C. 1980,
- D. 1989,
- E. 1970.

2. Ilustracja 2 – rok:

- A. 1981,
- B. 1968,
- C. 1980,
- D. 1989,
- E. 1970.

3. Ilustracja 3 – rok:

- A. 1981,
- B. 1968,
- C. 1980,
- D. 1989,
- E. 1970.

4. Ilustracja 4 – rok:

- A. 1981,
- B. 1968,
- C. 1980,
- D. 1989,
- E. 1970.

5. Ilustracja 5 – rok:

- A. 1981,
- B. 1968,
- C. 1980,
- D. 1989,
- E. 1970.

1

2

3

4

5

Źródło: Piotr Kendziorek, Dominika Wielowiejska, *Dekady*, Warszawa 2006